

Erdőgondnoksági élet Kárpátalján

Bortnyák István erdőgondnok levelezéséből

1939. július 6.

Debrecen. Áthelyezésemet megkaptam, utazom Bustyaházára.

1940. április 14.

1939. július 12-én küldtek Bustyaházára, a Tisza völgyébe. Innen felvittek Alsókalocsára az erdőhivatal vezetését átvenni a Talabor völgyébe. Alsókalocsa körjegyzőség 4 ezer lélekkel. Én 16 000 kat. hold kincstári erdőbirtoknak vagyok az erdőgondnoka. Gondnoki lakásban vagyok, van kincstári fogatom.

1940. május 17.

Az erdőhivatali szolgálatomat katonai behívásom megszakította. A hivatal átadása után Husztra vonultam be. Egyébként a mi igazgatóságunktól 4 erdőhivatal-főnök van benne Huszton. A katonai behíváson a gyalogezred raktárát kezelem.

1940. május 28.

Lehet hogy holnap elmegyünk Husztról. A civil ruhámat itt hagyom a huszti erdőhivatal-főnök kollégánál, Jankovics Péternél, a lakásán, mert ő is bevonult és itt van.

1940. augusztus 15.

Megkezdődtek az aratási szabadságok, így kitöltja a mi katonáskodásunkat! Arankáék alsókalocsai nyaralását sikerült nyélbeütni! Azt hiszem 15-én utazok Husztra átvenni a leszerelési iratokat, onnan Alsókalocsára.

1940. augusztus 18.

Itt nálam a két nagyszobában tisztí étkezde van, a másikban én lakom a negyedikben a helyettesem. A konyha is foglalt a katonák részére. Az egyik anyaországi erdőőr felesége vállalta az ebédem elkészítését. A reggelit és vacsorát a magam módja szerint csinálom.

1940. augusztus 26.

Amióta hazajöttem még most is folyik a hivatalom átvétele helyettesemtől. Vasárnap d.u. helyettesem felvitt Alsószine-

vére motorkerékpárján, elmentünk a postáért Kalocsától 11 km-re. Szombat éjjel a katonaság innen Kalocsáról elment, szobám, konyhám szabad.

1940. augusztus 29.

Még mindig itt van kis kollégám, még nem vagyunk készen a hivatal átadásával. Tegnap itt volt a görög. kat. pap a feleségével, egy kicsit iszogattunk és Szerderjei Ákos gramafonján eljátszottunk. Megérkezett a festő és holnap megkezdjük a szobákat festeni! /hálószoba, ebédlő, dolgozószoba, kis szoba, konyha/ Most az összes erdőőreim lakását megcsináltatom. Egy festőt szereztem Ökörmezőről, de bevonult katonának.

1940. szeptember 6.

Két hete leszereltem, azóta idehaza vagyok Kalocsán. Eljegyzésemet fogom tartani, talán októberben az esküvőt. Tegnap a hivatalt átvettem. Partos tanácsostól kértem szabadságot, megadta. Holnap még a főtanácsostól Blickhardt-

tól fogom jóváhagyását kérni. A lakásban 4 cserépkályha, az irodában 2 cserépkályha átrakása, az erdőőreim lakásába is lenne hasonló munka, 4 szoba van, újra akarom padlóztatni. A keretem egy részét kiadtam. 13-án indulok Husztról Egerbe. Kértem Szüleimet jöjjenek el az eljegyzésünkre.

1940. szeptember 26.

Ahogy elutaztatok, mindenki meglelt, dolgozik a festő, a kályhás, a tetőt és a csatornát csinálják, folyik a kerítés javítása.

1940. október 13.

Dönci hétfőtől nálam lakott, a méréseit számította ki, itt dolgozott az irodában. A jövő héten felmegy a havasra egy hétig kitűzni a határt. Rengeteg dolgom van. Az igazgatóság tudja ezt, felterjesztett a Földm. Minisztériumba: miniszteri elismerést kaptam. Holnap Döncivel együtt megyünk Husztra, megérdeklődöm a bútorszállításnak mi a lehetősége. Úgy számítom folyó hó 20-ig kész a lakás, és november 9-én lehetne esküdni! Én estére elfáradok, hamarabb kelek mint Dönci, nekem muszáj hogy 1/2 6-kor kinn legyek, és ellenőrizsem az embereket! 19-én szombaton érkeznek Egerbe, aztán mennék Pestre a Szüleimhez!

1940. december 8.

A mindennapi munkám megerősödött, most kell zárni a másfél éves ténykedést, közben az elmúlt két hét a szerencsétlen tutajozással telt el. Jégzajlás következtében egy csomó szerencsétlenséget kaptunk tutajozás közben. Elakadt 1000 köbméter fenyőörök fánk a Talaboron, közbe a beszorult tutajosok közül egy bele is fült a vízbe. Sajátkezűleg húztam ki a Talaborból.

1941. június 16.

Sok az elfoglaltságom, ünnep nincs. Az irodából elvittek két embert tő-

lem. A szabadság fel van függesztve. Kérem szüleimet jöjjenek el ide meglátogatni. Husztra lemegyek a hintón, félúton Kövesligeten tisztai szállóm van. Az időjárás állandóan esős. Most csináljuk a kerítést, a Talabor úti nagykaputól fel egészen a lóistállóig. A krumplival baj van, elrohadt. Ma szerettem volna kezdeni a munkát, de ma nem dolgoznak az emberek, a mennykőnek az ünnepe van. Aki dolgozik, azt agyon üti. Ma rendeltem Kövesligetről két kis malacot.

Vasárnap du. Felsőszinevérről Bustyaházára átutazóban Márkusí tanácsos valamilyen minisztériumi Úrral bejöttek a havaslegeltetési ügyekkel kapcsolatban. Az előbb meg Bustyaházáról Felsőszinevérré utazva Kovács Gyula bácsi két két nővérével meg a bátyjával betértek ide.

Most sok dolgom és bajom van a legettetésekkel. Szombaton tutajozás volt. Elzárás szerencsére nem volt, de Alsószinevéren egy három és egy két táblás tutaj egymásba futott. Csak szerdára tudjuk őket rendbehozni. Egy másik tutaj meg hátul széjjel bomlott és így mint egy kinyitott bojtt jött le Alsószinevérről Kalocsáig. Igen drukoltam, hogy valahol megakad és elzárásom lesz. Különös szerencse volt hogy nem akadt meg, hanem így kinyitva lejött ide az erdőhivatalig és itt egy oldalágába a Talabornak befutott. Közben majdnem tutajos sztrájk is volt.

Áncsa rendesen működik. Tegnap kenyeret sütött, sajtot is csinált.

1941. június 22.

Nem tudja az ember mire virrad: tegnap béke honolt és mára egész nap hallani lehet az ágyúzást Kőrösmező felől. Ma itt volt Kálmán Jóska és nyerget kért tőlem. Tőle hallottam hogy a polgári távíró és telefonszolgálat szünetel. Egy vonat azért jár. Kedden egy át-

utazó kályhással megegyeztem hogy a lakásban megcsinálja a négy kályhát.

1941. június 22.

Ténykedéseim közepette állított be Riedl Gyuszi, meg Blickhardtnak a fia. Csütörtökön Ökörmezőre mentem, este Szilágyihoz mentem, volt vele hivatalos elintézni valóm. Szombaton csuda nagy fizetés volt. Már korán jött Danis János Szinevérről fizetni. Van dolgom és gondom elég. A segéderő még mindig nem jött meg. Ellenben tudják parancsolni, hogy a tutajosokat azonnal fizessem ki, ezt persze csak hetenként egyszer tudom elvégezni. Most a nyakunkba szakadtak a munkásigazolványok és a hozzávaló fényképek. Ez is kétheti munka 600 igazolványt kiállítani, nyilvántartásba venni. Vettem egy kotlóst 12 csirkével. A kertnek egy része kapálva, a krumpli is. A káposztának hagyott földön dolgoztak, bepalántázta Áncsa.

1941. december 20.

Vettünk egy második tehenet, van két malacunk, és 40 baromfi. Ünnepre Egerből várjuk Anyuékat. Sok a hivatalos vendégjárás. Itt Alsókalocsán csak papíron van tisztai szálló. Az irodámban van ágy. a központból, ha valaki kijön, itt kosztolnak nálunk. Én most jan. 5.-ig helyettesítem a szomszéd gondnokot is. Ez sem karácsonyi ajándék, de hát ezt már megszoktuk. Jenő itt járt nálunk halászni a nyáron.

1942. április 1.

Itt a végeken való robotolás közben a tavalyi vadászújságból csak egyet volt módomban elolvasni. Újévkor sikerült Huszton ruhaszekrényt venni. Nincs rádiónk. Van 15 tyúk és 6 libánk. Van szálkás szőrű vizslám. A két tehénke is jó karban van. Két malacunk szép nagy.

1943. július 25.

Sajnáljuk, hogy Édesanyám meghült, bizonyára Huszton visszautazáskor. A juhgomolyára vonatkozóan, azt én kaptam az egyik havasomról. Gabicám felvittem a Királymezői női gyógyfürdőbe pár hétre.

1944. július 28.

Sokat gondolunk haza, ebben a bombázásokkal teli időben! Várjuk nagyon már s bízunk benne hogy még mielőtt a hó leesik, végre sikerül innen Alsókalocsáról elkerülni.

1944. október 13.

Alsókalocsáról a kárpátaljai kormányzói biztos rendeletére eltávoztam és 1944. okt. 29.-én Egerbe érkeztem. Ettől kezdve itt maradtam.

Önéletrajz kiegészítése

Alsókalocsán 3000 kat.hold rontott erdőt hoztam rendbe és részben felújítottam, részben betelepítettem főképp lucfenyővel. Majd több mint 200 km traszírozott cser-készutat /0,6-1,5 m széles/létesítettem a gondnokság és a fiatalosok kezelésére. Azonkívül útépítések s mivel évente 27 000m³ fenyőt /a szinevéri és alsókalocsai anyagot/ tutajoztam a Talabor folyó 50 km-es szakaszán, nagymérvű állandó jellegű folyószabályozást végeztem. Havonta a bérjegyzékek összege 100-120 000 pengő volt.

1939. VII. 12-től Alsókalocsai erdőgondnokság vezetésére megbízás.

1939. X. 2-án erdőmérnök gyakorlatok.

1940. XII. 31-én segéderdőmérnök.

1941. XII. 29-én erdőmérnök a ki-nevezésem.

Munkatársak, barátok voltak:

Bustyaháza Erdőigazgatóság; igazgatók: Blickhard József, Partos Gyula, Szilas Géza.

Erdőmérnök: Madas András.

Alsókalocsa Erdőhivatal vezető helyettes: Szederjei Ákos

Dolhai Erdőhivatal vezető: Danis János

Királymezői Erdőhivatal vezető: Riedl Gyula

Összeállította:
Bortnyák Géza